

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne **M. J.**, bývajúcej v P., zastúpenej JUDr. L. L., advokátom v P., proti žalovanému **M., H.**, právne zastúpenému P., so sídlom v P., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, o návrhu žalovaného na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 4/1996, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11 C 78/2007, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 22. februára 2008 sp. zn. 14 Co 2/2008,

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov uznesením z 14. novembra 2007 č.k. 11 C 78/2007-41 povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 4/1996 medzi žalobkyňou M. J. a žalovaným M. vo veci určenia vlastníckeho práva žalobkyne k parcele KN X. – orná pôda o výmere X. m². V prevyšujúcej časti návrh zamietol. V odôvodnení uviedol, že z obsahu návrhu nepochybne vyplýva, že navrhovateľ obnovy konania (ďalej len navrhovateľ) namieta nesprávnu identifikáciu parciel, teda stotožnenie parciel s pozemnoknižným stavom. O tomto nesprávnom stotožnení parciel sa navrhovateľ dozvedel až zo spomínaného geometrického plánu najskôr 22.3.2007, kedy bol tento plán vyhotovený. O tom, že identifikácia Správy katastra v Prešove zo dňa 20.10.1995 je nesprávna, v pôvodnom konaní navrhovateľ nevedel a preto sa jedná o novú skutočnosť (nesprávne stotožnenie parciel s pozemnoknižným stavom) a nie nový dôkaz (geometrický

plán). Tým je daný dôvod pre obnovu konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p., pretože navrhovateľ túto novú skutočnosť nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní, lebo ju nepoznal a samozrejme môže viesť k priaznivejšiemu rozhodnutiu vo veci, keďže sa zmenší v prospech navrhovateľa parcela KN X., ktorá bola prisúdená žalobkyni. Relevantný dôvod pre obnovu konania sa dotýka len parcely KN X. a preto súd povolil obnovu konania len vo vzťahu k tejto parcele a návrh v prevyšujúcej časti zamietol. Ďalšie uplatnené dôvody týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci totiž nie sú žiadnym z taxatívne určených dôvodov pre obnovu konania v zmysle § 228 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Prešove uznesením z 22. februára 2008 č.k. 14 Co 2/2008-73 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že návrh na obnovu konania zamietol. Vyslovil, že žalované M. je povinné žalobkyni M. J. na účet jej právneho zástupcu JUDr. L. L. nahradiť trovy konania vo výške 10 238,- Sk do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že výrok uznesenia súdu prvého stupňa o zamietnutí časti návrhu konania nebol odvolaním napadnutý a v tejto časti sa teda rozhodnutie súdu prvého stupňa stalo právoplatným. Preskúmal iba výrok, ktorým bolo návrhu na obnovu konania vyhovené. Poukázal na to, že pôvodné konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 4/1996 prebiehalo už za právnej úpravy občianskeho súdneho konania, v ktorej sa vec prejednáva v zmysle zásady prejednávacej a zásady kontradiktórnosti. Procesná zodpovednosť za zistenie skutkového stavu slúžiaceho v zmysle § 153 ods. 1 O.s.p. pre rozhodnutie vo veci je predovšetkým na účastníkoch konania. Účastníci sú povinní produkovať rozhodujúce skutočnosti a označiť na ne dôkazy. Súd musí v konaní o návrhu na obnovu konania prihliadať aj na to, prečo účastník nespĺňal v pôvodnom konaní povinnosť tvrdenia. Pokiaľ účastník zo svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní je vylúčený aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať. Na účastníkovi občianskeho súdneho konania teda je, aby dbal o ochranu svojich práv aj tým, že úplne a pravdivo opíše všetky skutočnosti rozhodujúce pre konanie vo veci. Účastník je povinný starať sa o to, aby rozhodujúce skutočnosti boli súdu predložené, aby na ne aj označil dôkazy. U toho, kto má byť vlastníkom nehnuteľnosti sa predpokladá aj vedomosť o tom, čoho je vlastníkom, v akom rozsahu a ako mohol realizovať oprávnenia vlastníka, t.j. predmet svojho vlastníctva v medziach zákona držať, užívať a používať jeho plody a úžitky a nakladať s nim. Pri takomto predpoklade je vylúčené, aby bolo možné skutočnosti vyplývajúce z geometrického plánu zo dňa 22.3.2007 považovať za také, ktoré neboli známe vlastníkovi, prípadne tomu, kto si

robit vlastnícke nároky už v čase pôvodného konania a že by tieto skutočnosti nemohol bez svojej viny použiť v súdnom konaní. Za takéhoto stavu odvolací súd dospel k názoru, že neboli splnené podmienky pre obnovu konania v zmysle ustanovenia § 228 ods. 1 písm. a/ ani písm. b/ O.s.p. Súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil návrh na obnovu konania v tej časti, keď návrhu vyhovel. Preto podľa § 220 O.s.p. v napadnutej časti rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a návrh na obnovu konania zamietol.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol žalovaný dovolaním. V opravnom prostriedku uviedol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že súd pri rozhodovaní o určení vlastníckeho práva a pri zisťovaní skutkového stavu nevenoval pozornosť identifikácii parciel a na základe zlej identifikácie prisúdil vlastníctvo aj k pozemkom, ktoré v žiadnom prípade nemôžu byť vlastníctvom žalovanej. V návrhu na obnovu konania namietali nesprávnu identifikáciu parciel, teda stotožnenie parciel s pozemnoknižným stavom. O tomto nesprávnom stotožnení parciel sa objektívne dozvedeli až z geometrického plánu zo dňa 22.3.2007, kedy bol tento geometrický plán vyhotovený. O tom, že identifikácia parciel Správy katastra Prešov zo dňa 20.10.1995 je nesprávna, v pôvodnom konaní nevedeli a preto sa jedná o novú skutočnosť, ktorú nemohli bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a táto skutočnosť môže pre nich privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, keďže sa zmení – zmenší výmer pozemku, ktorý má patriť do vlastníctva žalobkyne. Konanie považujú za potrebné obnoviť aj z dôvodu, že súd sa vôbec nezaoberal nimi navrhovanými a tvrdenými skutočnosťami, že určenie vlastníckeho práva je potrebné posúdiť podľa predpisov reštitučných a nie podľa predpisov všeobecných o vlastníckom práve. Týmto spôsobom bol porušený, resp. obídny zákon v prospech žalobkyne a v ich neprospech, pričom týmito rozhodnutiami im vznikla škoda.

Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo

ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci (§ 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

Obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu. Skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy môžu byť dôvodom obnovy konania v zmysle citovaného ustanovenia len vtedy, ak ich účastník, ktorý obnovu navrhuje, nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní (sú pre účastníka v porovnaní s pôvodným konaním „nové“) a súčasne môže pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nový dôkaz je spôsobilým dôvodom obnovy vtedy, ak je nim možné preukázať právne spôsobilú skutočnosť, ktorá môže privodiť pre navrhovateľa (obnovy) priaznivejšie rozhodnutie vo veci, a ktorý bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní. Pri novom dôkaze nie je rozhodujúce, že sa týka skutočnosti, ktorá je súdu už známa. Nemožnosťou použiť dôkaz bez svojej viny v pôvodnom konaní nie je mienená len možnosť označiť dôkaz ale aj nemožnosť predložiť ho účastníkom konania súdu.

Dovolací súd sa stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu, že súd musí v konaní o návrhu na obnovu konania prihliadať aj na to, prečo účastník nesplnil v pôvodnom konaní povinnosť tvrdenia. Pokiaľ účastník zo svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčený aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať. Na účastníkovi občianskeho súdneho konania teda je, aby dbal o ochranu svojich práv aj tým, že úplne a pravdivo opíše všetky skutočnosti rozhodujúce pre konanie vo veci. Účastník je povinný starať sa o to, aby rozhodujúce skutočnosti boli súdu predložené, aby na ne aj označil dôkazy. U toho kto má byť vlastníkom nehnuteľnosti sa predpokladá aj vedomosť o tom, čoho je vlastníkom, v akom rozsahu a ako mohol realizovať oprávnenia vlastníka, t.j. predmet svojho vlastníctva v medziach zákona držať, užívať a požívať jeho plody a úžitky a nakladať s nim. Pri takomto predpoklade je vylúčené, aby bolo možné skutočnosti vyplývajúce z geometrického plánu zo dňa 22.3.2007 považovať za také, ktoré neboli známe vlastníkovi,

prípadne tomu, kto si robil vlastnícke nároky už v čase pôvodného konania a že by tieto skutočnosti nemohol bez svojej viny použiť v súdnom konaní.

Odvolačí súd preto podmienky pre obnovu konania správne právne posúdil vo všetkých aspektoch a jeho rozhodnutiu nemožno vytknúť pochybenie.

Z uvedeného vyplýva, že uznesenie odvolacieho súdu bolo z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správne. Pretože nebolo zistené (ani dovolateľom tvrdené), že by uznesenie odvolacieho súdu bolo postihnuté vadou uvedenou v § 237 O.s.p., či tzv. inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní nebol žalovaný úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobkyni (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: